

El Joc de la Pau

La Conferència de Pau de Madrid no passarà a un lloc preferent de la història, car que això pugui irritar el Govern espanyol. Tot llegint el prestigiós setmanari TIME, hom té dificultats per saber en quin indret del món s'ha desenvolupat la Conferència. I és que el fet que àrabs i israelians seguïn a la mateixa taula per negociar el calendari, el lloc i els temps de futures negociacions, són gestos simbòlics insuficients davant d'un conflicte històric de dimensions. Tan grans actors i observadors han completat amb el guió que havien negociat prèviament amb el secretari Baker, i no pas sense grans dificultats d'última hora per causa de Síria i del Líban. Però el que el món espera amb ansietat són els autèntics acords bilaterals i multilaterals que puguin fer real un procés d'estabilitat política a la regió de l'Orient Mitjà. Aquests acords, si s'acompleixen, potser a Washington, es recordaran molt més que els de Camp David o que la efímera reunió a Madrid. Parlem doncs, de l'autèntic problema actual, el de la Pau.

Si d'alguna cosa ha ser-

vit la Conferència de Madrid és per confirmar algunes hipòtesis que ens permeten calcular, encara que amb un grau d'incertesa ineludible, les posicions actuals de cada país en front el conflicte i el grau de voluntat negociadora de cadascun. També s'ha pogut constatar que el conflicte es troba dividit en dos fronts: un format per Jordània-palestins-OAP vs. Israel i l'altre per Líban-Síria vs. Israel. El primer front conforma la primera hipòtesi: és possible un acord entre palestins i israelians. Aquesta és l'autèntica qüestió històrica que posa en joc la pau. Acudirem a la Teoria matemàtica dels Jocs per mostrar aquesta possibilitat que anomenarem: el joc de la pau. La solució "pau per territoris" o independència palestina a canvi de seguretat i reconeixement d'Israel, dibuixa l'única solució possible al litigi, tal com les dues parts reconeixen en certs moments. Esquematzem les posicions dels dos oponents com si de dos jugadors es tractés, segons les seves preferències actuals. Israel té dues alternatives: continuar la repressió del poble palestí i els assenta-

ments als territoris ocupats, opció que anomenem "R" o fer concessions territorials tot reconeixent les resolucions 242 i 338 de l'ONU malgrat que en un procés dilatat en el temps que impliqui primer una autonomia i després la independència palestina, opció que anomenem "C". Els palestins que identificarem amb L'OAP, tenen també dos opcions: continuar la intifada i la pressió internacional sense poder obtenir mai una posició militar que capgiri la situació, opció que anomenem "I", o acceptar un procés autònom negociat cap a la independència, on hagi de reconèixer efectivament l'existència d'Israel, opció que anomenem "P". Assignarem a les preferències dels dos uns valors ordinals. Per a Israel: 4=R,P (Israel prefereix en primer lloc continuar reprimint i que l'OAP accepti negociar unilateralment); 3=C,P (en segon: fer concessions territorials i que els palestins acceptin la negociació); 2=R,I (en tercer: continuar la repressió contra la lluita dels palestins); 1=C,I (en quart: fer concessions mentre els palestins continuen l'Intifada).

Per l'OAP: 4=I,C (en primer lloc l'OAP prefereix continuar la lluita i que Israel cedeixi els territoris ocupats); 3=I,R (en segon: continuar la lluita i que els israelians continuïn la repressió); 2=P,C (en tercer: acceptar les condicions d'Israel i que aquest faci concessions); 1=P,R (finalment: acceptar les condicions israelianes mentre aquests continuen la repressió).

Això conforma la següent matriu del conflicte:

		OAP	
		I	P
ISRAEL	R	2	4
	C	1	3

En aquesta situació que es coneix com el joc del "dilema del mentider" es comprova que cada jugador té una estratègia dominant, és a dir, una posició davant del conflicte que els reporta més beneficis faci el que faci el contrari, i que per tant no tenen cap motiu per canviar (casella 2,2); això determina la situació dels últims anys d'un conflicte equilibrat, en el sentit de que cap de les dues parts podien guanyar a l'altre, i

desitjaven la mútua anihilació. Però també s'observa a la matriu una casella més beneficiosa per ambdós, la 3,3 (acceptació d'un procés autònom a canvi de concessions territorials). Per passar de la casella actual a l'altre més convenient, cal una cooperació entre els dos jugadors, és a dir, en el cas que ens ocupa, una negociació política. Els EU han forçat Israel amb la congelació dels crèdits a anar cap a una solució, els palestins

també saben que tenen tot a guanyar en la negociació. La diplomàcia americana ha posat les condicions per arribar a un equilibri polític possible, com ho corroboren les bones relacions entre les delegacions palestina i israeliana. Cal dir, que el procés de negociació no garanteix l'èxit, però almenys sabem que és tècnicament possible, que el joc de la pau és possible i plausible, i més ho serà com més aquestes converses bilaterals més desvin-

culades estiguin de les negociacions entre Síria i Israel. Però la segona hipòtesi dissipa l'optimisme: el fracàs global de les negociacions pot venir per la impossibilitat actual d'acceptar la resolució 425. Com s'ha pogut comprovar al final de la conferència, Síria ha adoptat una posició de força que fa temer una escalada en aquest conflicte de tan complexa solució. És difícil que es retirin els israelians del sud del Líban i la hegemonia dels sirians sobre aquest país no desapareix, és complicada la cessió dels Alts del Golan si Síria no reconeix oficialment Israel, és improbable que Sharon vegi segura l'existència del seu país, si estats com el que encapçalava la Asad són dictadures militars. Totes aquestes dificultats, en una zona que malgrat ser pobre, suporta unes xifres exorbitants en despeses militars, que van des del 30% del PNB d'Iraqià, passant pel 21% de Jordània, o el 10% de Síria fins al 14% d'Israel, fan hesitar si el joc de la pau, no acabarà de nou convertint-se en el macabre joc de la guerra.

Raís Buson, professor de Ciència Política ICESB